

Bruksela, dnia 18.5.2022 r.
COM(2022) 222 final

2022/0160 (COD)

Wniosek

DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

zmieniająca dyrektywę (UE) 2018/2001 w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych, dyrektywę 2010/31/UE w sprawie charakterystyki energetycznej budynków i dyrektywę 2012/27/UE w sprawie efektywności energetycznej

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

UZASADNIENIE

1. KONTEKST WNIOSKU

• Przyczyny i cele wniosku

Efektywność energetyczna i energia odnawialna stanowią kluczowe elementy procesu przejścia na czystą energię w ramach Europejskiego Zielonego Ładu. Obecne napięcia międzynarodowe związane z inwazją Rosji na Ukrainę, ogólna sytuacja geopolityczna oraz bardzo wysokie ceny energii zwiększyły potrzebę przyspieszenia poprawy efektywności energetycznej i wdrażania rozwiązań w zakresie energii odnawialnej w Unii w celu uzyskania systemu energetycznego, który będzie bardziej niezależny od państw trzecich. Przyspieszenie transformacji ekologicznej w kierunku energii odnawialnej i poprawy efektywności energetycznej spowoduje ograniczenie emisji, zmniejszenie zależności od importowanych paliw kopalnych, a także zapewni obywatelom i przedsiębiorstwom europejskim przystępne ceny energii we wszystkich sektorach gospodarki.

Cele Unii w zakresie efektywności energetycznej i energii odnawialnej powinny odzwierciedlać pilną potrzebę przyspieszenia poprawy efektywności energetycznej i wdrażania rozwiązań w zakresie energii odnawialnej i w związku z tym powinny zostać podwyższone. Te zrewidowane cele zastępują modyfikację wartości docelowych zaproponowanych we wnioskach o przekształcenie dyrektywy 2012/27/UE w sprawie efektywności energetycznej¹ i zmianę dyrektywy (UE) 2018/2011 w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych², przyjętych 14 lipca 2021 r.

Ponadto, biorąc pod uwagę, że budynki odpowiadają za 40 % zużywanej energii i 36 % związanych z energią bezpośrednich i pośrednich emisji gazów cieplarnianych, konieczne jest zwiększenie wykorzystania instalacji słonecznych na budynkach. Jest to jeden z najszybszych sposobów wykorzystania energii odnawialnej na dużą skalę, ograniczenia wykorzystywania paliw kopalnych w budynkach oraz przyspieszenia obniżenia emisyjności i elektryfikacji zużycia przez nie energii.

Ponadto długotrwałe i skomplikowane procedury administracyjne zostały uznane za jedną z głównych przeszkód utrudniających inwestycje w odnawialne źródła energii i związaną z nimi infrastrukturę. Zgodnie ze wstępnym sprawozdaniem z badania RES Simplify, przygotowanym dla Komisji³ i opublikowanym wraz z niniejszym wnioskiem, kwestie administracyjne i sieciowe stanowią około 46 % wszystkich zidentyfikowanych barier i przewiduje się, że odsetek ten wzrośnie w przyszłości. W przypadku niektórych szeroko rozpowszechnionych technologii energii odnawialnej, takich jak energia wiatrowa i fotowoltaika, bariery administracyjne stają się coraz istotniejszym problemem w porównaniu z innymi przeszkodami. Wraz z postępującą transformacją energetyczną, rozwojem technologii energii odnawialnej i coraz mniejszą zależnością projektów od systemów wsparcia, bariery administracyjne uwidaczniają się w większym stopniu.

¹ COM(2021) 558.

² COM(2021) 557.

³ Technical support for RES policy development and implementation – Simplification of permission and administrative procedures for RES installations [Wsparcie techniczne w zakresie rozwoju i wdrażania polityki dotyczącej OZE – Uproszczenie procedur wydawania pozwoleń i procedur administracyjnych dotyczących instalacji OZE] („RES Simplify”); <https://data.europa.eu/doi/10.2833/239077>

Najczęstsze bariery związane z procesem administracyjnym w przypadku projektów dotyczących energii odnawialnej, zidentyfikowane w badaniu RES Simplify⁴, to obciążenia biurokratyczne, nieprzejrzyste procesy, brak spójności prawnej, a także niekompletne i niejasne ramy i wytyczne, które prowadzą do różnych interpretacji istniejących przepisów przez właściwe organy.

Sprzecznosc interesów w odniesieniu do dóbr publicznych stanowi drugie główne źródło przeszkód we wdrażaniu projektów dotyczących instalacji odnawialnych. Dotyczy to w szczególności energii wiatrowej, geotermalnej i wodnej, a także fotowoltaiki słonecznej. Najważniejsze z nich dotyczą ochrony środowiska (różnorodności biologicznej i ochrony zagrożonych gatunków oraz ochrony zbiorników wodnych), innych sposobów użytkowania gruntów oraz kwestii wojskowych/obrony powietrznej.

Kolejne przeszkody zidentyfikowane w ramach badania dotyczą braku wsparcia ze strony decydentów politycznych lub długotrwałego sprzeciwu ze strony instytucji publicznych lub prywatnych bądź samego społeczeństwa.

Co więcej, problemy związane z podłączeniem do sieci i procedurami operacyjnymi również zostały uznane za mające istotny wpływ na wdrażanie rozwiązań z zakresu energii odnawialnej w wielu państwach członkowskich.

W dniu 18 stycznia 2022 r. Komisja opublikowała zaproszenie do zgłaszania uwag oraz ogłosiła otwarte konsultacje publiczne w celu zebrania informacji zwrotnych od zainteresowanych stron w kwestii procedur i procesów wydawania zezwoleń w związku z projektami dotyczącymi energii odnawialnej⁵. Przedmiotowe konsultacje publiczne przeprowadzono w kontekście przygotowania zalecenia Komisji w sprawie procedur wydawania zezwoleń i umów zakupu energii elektrycznej (PPA), przyjętego 18 maja wraz z niniejszym wnioskiem. Wyniki konsultacji publicznych potwierdzają, że bariery administracyjne stanowią główne wąskie gardło utrudniające przyspieszenie wdrażania rozwiązań z zakresu energii odnawialnej (więcej informacji można znaleźć w sekcji 3 poniżej).

W następstwie występowania tych barier czas realizacji projektów dotyczących energii odnawialnej może wynosić nawet dziesięć lat. Warunkiem koniecznym do przyspieszenia realizacji projektów dotyczących energii odnawialnej jest zatem uproszczenie i skrócenie procesu wydawania zezwoleń, jak określono w komunikacie w sprawie REPowerEU⁶. Wniosek ma na celu dalsze uproszczenie i skrócenie procedur administracyjnych związanych z procesem wydawania zezwoleń dla projektów dotyczących energii odnawialnej w sposób skoordynowany i zharmonizowany w całej UE. Jest to konieczne, aby przyspieszyć wdrażanie rozwiązań z zakresu energii odnawialnej w całej UE, co ma zapewnić osiągnięcie ambitnych celów UE na rok 2030 w dziedzinie klimatu i energii oraz celu neutralności klimatycznej do 2050 r.

- **Spójność z przepisami obowiązującymi w tej dziedzinie polityki**

Niniejszy wniosek zmienia obowiązującą dyrektywę (UE) 2018/2001 w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych. Opiera się on na istniejących ramach mających na

⁴ W badaniu RES Simplify zidentyfikowano i sklasyfikowano poszczególne rodzaje barier administracyjnych, na które napotykać realizatorzy projektów dotyczących energii odnawialnej. Wstępne sprawozdanie RES Simplify, s. 14–16.

⁵ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13334-Projekty-dotyczące-energii-odnawialnej-procedury-wydawania-ozwoleń-i-umowy-zakupu-energii-elektrycznej_pl

⁶ „REPowerEU: Wspólne europejskie działania w kierunku bezpiecznej i zrównoważonej energii po przystępnej cenie”, COM(2022) 108 final („komunikat w sprawie REPowerEU”).

celu usprawnienie procedur administracyjnych związanych z projektami dotyczącymi energii odnawialnej, w których wprowadza się m.in. maksymalny czas trwania procesu wydawania zezwoleń mający zastosowanie do elektrowni wykorzystujących energię odnawialną. W kontekście obecnej sytuacji geopolitycznej konieczne są jednak dodatkowe środki w celu dalszego zwiększenia podaży energii odnawialnej w Unii. W szczególności konieczne są wzmocnione środki mające na celu przyspieszenie procedur wydawania zezwoleń na nowe elektrownie wykorzystujące energię odnawialną lub na dostosowanie istniejących instalacji.

Ponadto unijny cel dotyczący energii odnawialnej musi być bardziej ambitny. W art. 1 ust. 2 lit. a) wniosku w sprawie zmiany dyrektywy (UE) 2018/2001, przyjętego 14 lipca 2021 r.⁷, cel ten zwiększono już z 32 % do 40 %. Biorąc jednak pod uwagę radykalną zmianę warunków rynkowych w odniesieniu do paliw kopalnych stosowanych w energetyce, ciepłownictwie i transporcie, w tym wzrost cen i konieczność stopniowego uniezależnienia się UE od importu energii z Rosji, konieczne jest podwyższenie wartości docelowej na 2030 r. w odniesieniu do odnawialnych źródeł energii do 45 %, tak aby w większym stopniu przyczyniały się one do realizacji tego celu, a także do zapewnienia konkurencyjnych cen energii.

Niniejszy wniosek zmienia również dyrektywę 2010/31/UE w sprawie charakterystyki energetycznej budynków. Opiera się on na istniejących ramach dotyczących charakterystyki energetycznej budynków i energii odnawialnej. Przewiduje nałożenie na państwa członkowskie obowiązku promowania stosowania instalacji słonecznych na budynkach.

W art. 4 ust. 1 wniosku o przekształcenie dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej, przyjętego 14 lipca 2021 r., podniesiono już unijny cel w zakresie efektywności energetycznej na 2030 r. do 9 % w porównaniu z prognozami zawartymi w scenariuszu odniesienia z 2020 r. Biorąc jednak pod uwagę wysokie ceny energii i radykalną zmianę warunków rynkowych prowadzącą do większej opłacalności środków w zakresie efektywności energetycznej, a także konieczność uniezależnienia się przez Unię od importu paliw kopalnych i importu energii z Rosji, konieczne jest dalsze podniesienie wartości docelowej na 2030 r. w zakresie efektywności energetycznej do 13 %, aby zapewnić szybkie i racjonalne pod względem kosztów osiągnięcie tego celu i wartości docelowych w zakresie obniżenia emisyjności. Wniosek przewiduje zatem również zmianę dyrektywy 2012/27/UE w sprawie efektywności energetycznej w celu poprawy efektywności energetycznej i zwiększenia unijnego celu w zakresie efektywności energetycznej na 2030 r.

Komisja poinformuje współprawodawców, że:

- art. 1 pkt 2 lit. a) wniosku w sprawie zmiany dyrektywy (UE) 2018/2001 przyjętego w lipcu należy uznać za zastąpiony art. 1 pkt 2 niniejszego wniosku;
- art. 2 niniejszego wniosku należy uznać za dodany do wniosku o przekształcenie dyrektywy 2010/31/UE przedstawionego 15 grudnia 2021 r.⁸ W związku z tym, jeżeli zostanie on przyjęty, powinno to znaleźć odzwierciedlenie w wersji przekształconej tej dyrektywy;
- należy uznać, że art. 3 niniejszego wniosku zastępuje art. 4 ust. 1 wniosku o przekształcenie dyrektywy 2012/27/UE przedstawionego 14 lipca 2021 r. W związku z tym, jeżeli zostanie on przyjęty, powinno to znaleźć odzwierciedlenie w wersji przekształconej tej dyrektywy.

⁷ COM(2021) 557.

⁸ COM(2021) 802.

- **Spójność z innymi politykami Unii**

Wniosek jest spójny z szerszym zestawem inicjatyw mających na celu zwiększenie odporności energetycznej Unii i przygotowanie na ewentualne sytuacje kryzysowe, w szczególności z wnioskami Komisji zawartymi w pakiecie „Gotowi na 55”, a zwłaszcza z rewizją dyrektywy (UE) 2018/2001 i wersjami przekształconymi dyrektyw 2010/31/UE i 2012/27/UE.

W następstwie ostatnich wydarzeń geopolitycznych Komisja wydała w marcu 2022 r. komunikat w sprawie REPowerEU. Zgodnie z komunikatem w sprawie REPowerEU Komisja opublikowała zalecenie w sprawie przyspieszenia procedur wydawania zezwoleń na projekty dotyczące energii odnawialnej, któremu towarzyszą wytyczne mające pomóc państwom członkowskim w przyspieszeniu wydawania zezwoleń dla elektrowni wykorzystujących energię odnawialną. Dzięki temu państwa członkowskie zyskają narzędzia, które pozwolą im już teraz skrócić czas potrzebny na zatwierdzenie wniosków dotyczących elektrowni wykorzystujących energię odnawialną, a tym samym szybko zareagować na bezprecedensowy kryzys energetyczny spowodowany obecną sytuacją geopolityczną. Ponadto Komisja przedstawia niniejszy wniosek, aby zapewnić prostszy i szybszy sposób zatwierdzania projektów w całej Unii. Przedstawienie wniosku legislacyjnego po opublikowaniu zalecenia da większą pewność promotorom projektów i inwestorom, natomiast państwa członkowskie powinny już teraz zmierzać w kierunku przyspieszenia procedur wydawania zezwoleń zgodnie z zaleceniem. Ponadto szybkie i skuteczne wdrożenie zalecenia może odegrać kluczową rolę w zapewnieniu wypełnienia przez państwa członkowskie nowych obowiązków wynikających z obecnego wniosku.

Wniosek ma na celu dalsze usprawnienie poszczególnych etapów procesu wydawania zezwoleń dotyczących energii odnawialnej, w tym oceny potencjalnego oddziaływania na środowisko. Polityka w zakresie energii odnawialnej i polityka ochrony środowiska zmierzają do realizacji ściśle powiązanych celów, ponieważ służą temu samemu ogólnemu celowi, jakim jest łagodzenie zmiany klimatu. Wniosek wzmacnia rolę, jaką oceny środowiskowe planów lub programów – przeprowadzane przez państwa członkowskie zgodnie z dyrektywą 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady⁹ – mogą odegrać w szybszym wdrażaniu energii odnawialnej, w szczególności w wyznaczaniu obszarów docelowych energii odnawialnej. We wniosku przewidziano również szczegółowe ramy procedur wydawania zezwoleń dla indywidualnych projektów dotyczących energii odnawialnej zlokalizowanych na obszarach docelowych energii odnawialnej oraz poza tymi obszarami. Ramy takie w efektywny sposób łączą potrzebę szybkiego i prostego zatwierdzania większości projektów, które prawdopodobnie nie będą stwarzać ryzyka środowiskowego, z wysokim poziomem ochrony przez zapewnienie dokładniejszej kontroli najbardziej problematycznych projektów.

2. PODSTAWA PRAWNA, POMOCNICZOŚĆ I PROPORCJONALNOŚĆ

- **Podstawa prawna**

Wniosek opiera się na dwóch podstawach prawnych:

– art. 194 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej¹⁰ (TFUE) stanowiącym podstawę prawną proponowania środków służących rozwojowi nowych i odnawialnych form

⁹ Dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko.

¹⁰ Dz.U. C 326 z 26.10.2012, s. 1.

energii i promowaniu efektywności energetycznej, które są celami unijnej polityki energetycznej, jak określono w art. 194 ust. 1 lit. c) TFUE;

– art. 192 ust. 1 TFUE stanowiącym podstawę prawną zmiany stosowania dorobku prawnego UE w dziedzinie środowiska.

- **Pomocniczość (w przypadku kompetencji niewyłącznych)**

Konieczność działań na poziomie UE

Państwa członkowskie nie są w stanie samodzielnie osiągnąć opłacalnego, szybkiego i zakrojonego na szeroką skalę wdrożenia rozwiązań w zakresie zrównoważonej energii odnawialnej, zgodnie z ambicjami Europejskiego Zielonego Ładu i komunikatu w sprawie REPowerEU. Konieczne jest podejście na szczeblu UE, aby stworzyć właściwe zachęty dla państw członkowskich o różnych poziomach ambicji do przyspieszenia w skoordynowany sposób transformacji energetycznej polegającej na przejściu z tradycyjnego systemu energetycznego opartego na paliwach kopalnych na zintegrowany i energooszczędny system energetyczny oparty na źródłach odnawialnych.

Biorąc pod uwagę politykę poszczególnych państw członkowskich w zakresie energii, bardziej prawdopodobne jest, że wymagane wykorzystanie odnawialnych źródeł energii będzie większe w ramach działań na poziomie UE, wspieranych przez solidne ramy zarządzania, i przyczyni się do osiągnięcia celu klimatycznego UE, niż w wyniku działań podejmowanych wyłącznie na szczeblu krajowym lub lokalnym.

Długie i skomplikowane procedury administracyjne stanowią kluczową barierę dla inwestycji w energie odnawialne i związaną z nimi infrastrukturę. Czas trwania i złożoność procedur wydawania zezwoleń są bardzo zróżnicowane w zależności od poszczególnych technologii energii odnawialnej i państw członkowskich. Państwa członkowskie mogą podjąć działania w celu usunięcia barier istniejących na szczeblu krajowym, jednak aby przyspieszyć niezbędne wdrażanie rozwiązań w zakresie energii odnawialnej, konieczne jest skoordynowane europejskie podejście do skrócenia i uproszczenia procedur wydawania zezwoleń oraz procesów administracyjnych. Jest to z kolei konieczne, aby UE mogła osiągnąć swoje cele na 2030 r. w dziedzinie klimatu i energii oraz długoterminowy cel neutralności klimatycznej, a także aby stopniowo ograniczała swoją zależność od rosyjskich paliw kopalnych i obniżyła ceny energii. Biorąc pod uwagę politykę, priorytety i procedury obowiązujące w poszczególnych państwach członkowskich w zakresie energii oraz pilną potrzebę przyspieszenia wdrażania rozwiązań w zakresie energii odnawialnej we wszystkich państwach członkowskich, bardziej prawdopodobne jest, że wymagane cele zostaną osiągnięte poprzez działania na poziomie UE niż działania podejmowane wyłącznie na szczeblu krajowym lub lokalnym.

Działanie na poziomie Unii jest konieczne, aby zapewnić wkład państw członkowskich w realizację wiążącego celu unijnego w zakresie efektywności energetycznej oraz aby cel ten został osiągnięty wspólnie i w sposób racjonalny pod względem kosztów. Działanie Unii uzupełni i wzmocni krajowe i lokalne działania służące zwiększaniu wysiłków na rzecz efektywności energetycznej.

Unijna wartość dodana

Działania na poziomie UE w zakresie energii odnawialnej i efektywności energetycznej przynoszą wartość dodaną, ponieważ są bardziej wydajne i skuteczne niż działania poszczególnych państw członkowskich – dzięki nim można uniknąć rozwiązań cząstkowych i przeprowadzić transformację europejskiego systemu energetycznego w skoordynowany sposób.

Podejście europejskie umożliwia wszystkim państwom członkowskim pełne wykorzystanie ich potencjału w zakresie opłacalnego wdrażania rozwiązań w zakresie energii odnawialnej, niezbędnego do osiągnięcia unijnych celów klimatycznych i energetycznych, zapewniając sprawne wdrażanie mocy wytwórczych w zakresie energii odnawialnej we wszystkich państwach członkowskich.

Cele Unii w zakresie klimatu i energii na 2030 r. to cele zbiorowe. W tym zakresie skoordynowane polityki Unii mają większą szansę na przekształcenie Unii w kontynent neutralny dla klimatu do 2050 r.

- **Proporcjonalność**

Inicjatywa jest zgodna z zasadą proporcjonalności. W obliczu bezprecedensowej sytuacji geopolitycznej spowodowanej inwazją Rosji na Ukrainę oraz wysokich cen energii istnieje wyraźna potrzeba podjęcia skoordynowanych i pilnych działań w celu przyspieszenia wdrażania rozwiązań w zakresie energii odnawialnej. Uznaje się, że udało się zapewnić równowagę między obowiązkami a elastycznością pozostawioną państwu członkowskim co do sposobu, w jaki osiągną wyznaczone cele na 2030 r. w dziedzinie klimatu i energii oraz cel neutralności klimatycznej, określone w Europejskim prawie o klimacie, a także pilną potrzebę ograniczenia zależności energetycznej Unii i cen energii.

- **Wybór instrumentu**

Niniejszy wniosek dotyczy dyrektywy zmieniającej dyrektywę (UE) 2018/2001 w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych, podwyższającej unijny cel na 2030 r. w dziedzinie energii odnawialnej i wzmacniającej przepisy tej dyrektywy dotyczące wydawania zezwoleń (art. 15–17). Zmienia on również dyrektywę 2010/31/UE, promując instalacje słoneczne na budynkach, oraz dyrektywę 2012/27/UE, zwiększając unijny cel w zakresie efektywności energetycznej na 2030 r. Przedmiotowa rewizja dyrektywy (UE) 2018/2001, dyrektywy 2012/27/UE i dyrektywy 2010/31/UE ogranicza się do tego, co uważa się za konieczne, aby cele w zakresie energii odnawialnej i efektywności energetycznej były spójne z obecnym pilnym kontekstem oraz aby zwiększyć wykorzystanie instalacji słonecznych na budynkach i usprawnić procedury wydawania zezwoleń w celu przyspieszenia wdrażania energii odnawialnej.

3. WYNIKI OCEN EX POST, KONSULTACJI Z ZAINTERESOWANYMI STRONAMI I OCEN SKUTKÓW

- **Konsultacje z zainteresowanymi stronami**

W dniu 18 stycznia 2022 r. Komisja opublikowała zaproszenie do zgłaszania uwag i ogłosiła trzymiesięczne otwarte konsultacje publiczne w celu zebrania informacji zwrotnych od zainteresowanych stron na temat procedur wydawania zezwoleń dla projektów dotyczących energii odnawialnej. Przedmiotowe konsultacje publiczne przeprowadzono w kontekście przygotowania zalecenia Komisji w sprawie procedur wydawania zezwoleń i umów zakupu energii elektrycznej (PPA), przyjętego 18 maja wraz z niniejszym wnioskiem. W tym kontekście Komisja zorganizowała również spotkanie zainteresowanych stron na wysokim szczeblu oraz dwa warsztaty, których celem było omówienie istniejących barier i dobrych praktyk w zakresie procesów wydawania zezwoleń w poszczególnych państwach członkowskich.

Ze względu na pilny charakter wniosku, który został przedstawiony w odpowiedzi na kryzys wywołany inwazją Rosji na Ukrainę i wynikającą z tego potrzebę pilnego przyspieszenia wdrażania rozwiązań w zakresie energii ze źródeł odnawialnej, Komisja opiera się na

wynikach tych konsultacji oraz na wkładzie wniesionym przez najważniejsze zainteresowane strony w toku różnych warsztatów, spotkań i forów, w szczególności konferencji wysokiego szczebla na temat wydawania zezwoleń na projekty dotyczące energii odnawialnej i PPA oraz dwóch warsztatów na temat procedur wydawania zezwoleń na projekty rozbudowy źródła energii w sektorach energii wiatrowej i wodnej.

Podsumowanie opinii zainteresowanych stron

W ramach otwartych konsultacji publicznych zapytano o opinie na temat procedur wydawania zezwoleń dwie grupy zainteresowanych stron: organy publiczne oraz promotorów projektów i stowarzyszenia projektowe.

W swoich odpowiedziach siedem spośród ośmiu (87,5 %) organów publicznych wskazuje brak dostępności terenów na lądzie lub na morzu jako główne wyzwanie dla rozwoju energii odnawialnej w ich jurysdykcji, a następnie brak przepustowości sieci (62,5 %), brak akceptacji społecznej/konflikt między celami związanymi z dobrami publicznymi (50 %) i czas trwania procedur (50 %). Zapytane o główne wąskie gardła w procesie uzyskiwania zezwoleń na projekty dotyczące energii odnawialnej jako główną barierę organy publiczne wymieniają złożoność procesu koordynacji na różnych szczeblach rządowych lub administracyjnych (75 %), a następnie brak zasobów ludzkich (50 %) oraz brak akceptacji społecznej lub konflikt między celami związanymi z dobrami publicznymi (50 %).

Około połowa promotorów projektów i stowarzyszeń projektowych (70/155) uznała czas trwania procedur administracyjnych za najważniejszą barierę uniemożliwiającą realizację projektów dotyczących energii odnawialnej, a 62 spośród nich wskazało na kwestie związane z podłączeniem do sieci. Do najważniejszych barier respondenci zaliczyli także konkurencję z przepisami dotyczącymi ochrony środowiska (44) oraz złożoność obowiązujących wymogów lub procedur (35). W odpowiedziach na pytania otwarte respondenci podkreślali znaczenie planowania przestrzennego, wyrażali poparcie dla wielorakiego wykorzystania przestrzeni, takiego jak agrofotowoltaika, i zachęcali do zaangażowania lokalnej społeczności. W trakcie konsultacji publicznych pojawił się również wyraźny postulat opracowania zharmonizowanego zestawu kryteriów wyznaczania odpowiednich obszarów na potrzeby realizacji projektów.

Przy opracowywaniu niniejszego wniosku uwzględniono opinie zainteresowanych stron wyrażone w toku otwartych konsultacji publicznych i warsztatów.

- **Gromadzenie i wykorzystanie wiedzy eksperckiej**

Niniejszy wniosek opiera się na wynikach badania RES Simplify, które zapewniają kompleksowy przegląd istniejących barier związanych z wydawaniem zezwoleń, krajowych wskaźników efektywności, a także najlepszych praktyk związanych z procedurami wydawania zezwoleń na potrzeby odnawialnych źródeł energii, ze szczególnym uwzględnieniem barier administracyjnych w sektorze energetycznym. Wstępne sprawozdanie z badania jest publikowane wraz z przyjęciem niniejszej inicjatywy oraz zalecenia w sprawie procedur wydawania zezwoleń i umów zakupu energii elektrycznej. Niniejszy wniosek odzwierciedla również poglądy wyrażone przez zainteresowane strony w trakcie procesu konsultacji.

- **Ocena skutków**

Ze względu na wrażliwy politycznie i pilny charakter wniosku nie przeprowadzono szczegółowej oceny skutków.

Wspomniane powyżej badanie, otwarte konsultacje publiczne i szeroko zakrojone warsztaty zorganizowane z zainteresowanymi stronami, jak również własna analiza Komisji, zapewniają

jednak solidny wgląd w problemy związane z procedurami planowania i wydawania zezwoleń, a także w możliwości ich rozwiązania.

- **Prawa podstawowe**

Jeżeli chodzi o spójność z Kartą praw podstawowych Unii Europejskiej, nadrzędnym celem przedmiotowego przeglądu jest poprawa efektywności energetycznej, zwiększenie wykorzystania energii odnawialnej i ograniczenie emisji gazów cieplarnianych – co jest w pełni zgodne z art. 37 Karty, który stanowi, że wysoki poziom ochrony środowiska i poprawa jego jakości muszą być zintegrowane z politykami Unii i zapewnione zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju.

4. WPLYW NA BUDŻET

Niniejszy wniosek zmienia istniejącą dyrektywę w sprawie promowania energii odnawialnej, a zatem szacuje się, że jego skutki i koszty administracyjne będą umiarkowane, gdyż działa już większość niezbędnych struktur i przepisów. Państwa członkowskie poniosą pewne koszty w związku z wprowadzeniem nowego obowiązku identyfikacji „obszarów docelowych energii odnawialnej”, ale oczekuje się, że ogólne usprawnienie procedur przyniesie państwom członkowskim znaczne oszczędności kosztów. Dodatkowe koszty podwyższonego celu w zakresie energii odnawialnej w UE zostaną zrównoważone innymi korzyściami gospodarczymi, środowiskowymi i społecznymi, takimi jak zwiększenie bezpieczeństwa dostaw przez zastąpienie importowanych paliw kopalnych z państw trzecich oraz większa odporność na efekty zewnętrzne, a jednocześnie przyczynią się do pochłaniania dwutlenku węgla i zmniejszenia zanieczyszczenia powietrza. Wniosek nie wiąże się z żadnymi dodatkowymi obciążeniami dla budżetu UE.

Jeżeli chodzi o zmianę dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej i dyrektywy w sprawie charakterystyki energetycznej budynków, niniejszy wniosek nie ma żadnego wpływu na budżet UE. Jeżeli chodzi o koszty ponoszone przez państwa członkowskie, niniejszy wniosek zmienia istniejące dyrektywy i w dużej mierze opiera się na już działających strukturach i przepisach, w szczególności biorąc pod uwagę nowe przepisy przedstawione we wnioskach o przekształcenie obu dyrektyw. Państwa członkowskie poniosą pewne koszty związane z wdrożeniem dodatkowych środków przyczyniających się do osiągnięcia celu i nowego obowiązku dotyczącego budynków, ale oczekuje się, że środki te przyniosą znaczne oszczędności kosztów dla gospodarstw domowych i przedsiębiorstw.

5. ELEMENTY FAKULTATYWNE

- **Plany wdrożenia i monitorowanie, ocena i sprawozdania**

Po przyjęciu niniejszej zmienionej dyrektywy przez współprawodawców Komisja podejmie w okresie jej transpozycji następujące działania w celu ułatwienia tego procesu:

- organizacja spotkań z ekspertami z państw członkowskich odpowiedzialnymi za transpozycję poszczególnych części dyrektywy w celu omówienia sposobu transpozycji i rozwiania wątpliwości, w kontekście wspólnych działań wspierających odnawialne źródła energii (CA-RES), wspólnych działań na rzecz charakterystyki energetycznej budynków (CA-EPBD) i wspólnych działań na rzecz efektywności energetycznej (CA-EED) albo w formie komitetu;
- zapewnienie spotkań dwustronnych i rozmów telefonicznych między państwami członkowskimi w przypadku szczegółowych pytań dotyczących transpozycji dyrektywy.

Po upływie terminów transpozycji Komisja przeprowadzi kompleksową ocenę, by stwierdzić, czy państwa członkowskie dokonały pełnej i prawidłowej transpozycji dyrektywy.

Rozporządzeniem (UE) 2018/1999 r. w sprawie zarządzania unią energetyczną i działaniami w dziedzinie klimatu ustanowiono zintegrowane ramy planowania, monitorowania i sprawozdawczości w zakresie energii i klimatu, aby monitorować postępy w realizacji celów klimatycznych i energetycznych zgodnie z wymogami przejrzystości określonymi w porozumieniu paryskim. Do końca 2019 r. państwa członkowskie miały przedłożyć Komisji zintegrowane krajowe plany w dziedzinie energii i klimatu, obejmujące wszystkie pięć wymiarów unii energetycznej na lata 2021–2030. Począwszy od 2023 r., państwa członkowskie zobowiązane są co dwa lata składać sprawozdania z postępów w realizacji planów, a ponadto do dnia 30 czerwca 2023 r. muszą powiadomić Komisję o swoich projektach aktualizacji planów, przy czym ostateczne aktualizacje mają być gotowe do dnia 30 czerwca 2024 r. Niniejszy wniosek nie będzie skutkował utworzeniem nowego systemu planowania i sprawozdawczości, ale będzie podlegał istniejącym ramom planowania i sprawozdawczości ustanowionym w rozporządzeniu (UE) 2018/1999. Przyszły przegląd rozporządzenia w sprawie zarządzania unią energetyczną byłby okazją do skonsolidowania przedmiotowych wymogów w zakresie sprawozdawczości.

- **Dokumenty wyjaśniające (w przypadku dyrektyw)**

W związku z orzeczeniem Trybunału Sprawiedliwości w sprawie Komisja/Belgia (sprawa C-543/17) państwa członkowskie muszą dołączyć do swoich zgłoszeń krajowych środków transpozycji wystarczająco jasne i precyzyjne informacje wskazujące, które przepisy prawa krajowego stanowią transpozycję poszczególnych przepisów dyrektywy. Informacje te muszą być podane dla każdego zobowiązania, nie tylko na „poziomie artykułu”. Jeżeli państwa członkowskie wywiążą się z tego zobowiązania, co do zasady nie będą zobowiązane do przesyłania Komisji dodatkowych dokumentów wyjaśniających dotyczących transpozycji.

- **Szczegółowe objaśnienia poszczególnych przepisów wniosku**

Poniżej przedstawiono najważniejsze przepisy wprowadzające istotne zmiany w dyrektywie (UE) 2018/2001, dyrektywie 2012/27/UE i dyrektywie 2010/31/UE lub dodające nowe elementy.

W art. 1 pkt 1 dodaje się nową definicję do art. 2 dyrektywy (UE) 2018/2001, aby zdefiniować „obszar docelowy energii odnawialnej”.

Art. 1 pkt 2 zmienia art. 3 ust. 1 dyrektywy (UE) 2018/2001, podwyższając unijny cel w zakresie energii odnawialnej do 45 %. Artykuł ten zastępuje zmianę art. 3 ust. 1 dyrektywy (UE) 2018/2001 zawartą we wniosku dotyczącym modyfikacji dyrektywy (UE) 2018/2001 przyjętym 14 lipca 2021 r.¹¹

W art. 1 pkt 3 dodaje się nowy ustęp 2a w art. 15, zobowiązujący państwa członkowskie do wspierania testowania nowych technologii energii odnawialnej przy zastosowaniu odpowiednich zabezpieczeń.

W art. 1 pkt 4 dodaje się nowy art. 15b dotyczący obowiązku państw członkowskich w zakresie określenia obszarów lądowych i morskich niezbędnych do instalacji elektrowni produkujących energię ze źródeł odnawialnych na potrzeby ich krajowych wkładów w realizację celu na 2030 r. w zakresie energii odnawialnej.

¹¹ COM(2021) 557.

W art. 1 pkt 5 dodaje się nowy art. 15c dotyczący obowiązku przyjęcia przez państwa członkowskie planu lub planów wyznaczających „obszary docelowe energii odnawialnej”, które są obszarami szczególnie odpowiednimi do celów instalacji systemów produkcji energii ze źródeł odnawialnych.

Art. 1 pkt 6 zastępuje art. 16 dyrektywy (UE) 2018/2001, rozszerzając zakres procedury wydawania zezwoleń, wyjaśniając początek procesu wydawania zezwolenia i postulując stosowanie najszybszych dostępnych procedur administracyjnych i sądowych w przypadku odwołań w kontekście wniosków w sprawie projektów dotyczących energii odnawialnej.

W art. 1 pkt 7 dodaje się nowy art. 16a, który reguluje proces wydawania zezwoleń na obszarach docelowych energii odnawialnej.

W art. 1 pkt 8 dodaje się nowy art. 16b, który reguluje proces wydawania zezwoleń poza obszarami docelowymi energii odnawialnej.

W art. 1 pkt 9 dodaje się nowy art. 16c, który reguluje proces wydawania zezwoleń na instalację urządzeń wykorzystujących energię słoneczną w sztucznych konstrukcjach.

W art. 1 pkt 10 dodaje się nowy art. 16d w celu zapewnienia, aby elektrownie produkujące energię ze źródeł odnawialnych, ich podłączenie do sieci, sama sieć lub aktywa magazynowe były uznawane za leżące w nadrzędnym interesie publicznym w kontekście określonych celów.

W art. 2 dodaje się nowy art. 9a do dyrektywy 2010/31/UE dotyczący nałożenia na państwa członkowskie obowiązku zapewnienia, aby nowe budynki były gotowe do wykorzystania energii słonecznej, oraz montowania instalacji energii słonecznej na budynkach. Ten nowy art. 9a powinien znaleźć odzwierciedlenie w wersji przekształconej dyrektywy 2010/31/UE, której dotyczy wniosek Komisji przedstawiony 15 grudnia 2021 r.¹²

Art. 3 zmienia art. 3 dyrektywy 2012/27/UE w celu podniesienia unijnego celu w zakresie efektywności energetycznej. Zmiana ta powinna zastąpić zmianę wprowadzoną na mocy art. 4 ust. 1 wersji przekształconej dyrektywy 2012/27/UE, której dotyczy wniosek Komisji przedstawiony 4 lipca 2021 r.¹³

Art. 4 dotyczy transpozycji.

Art. 5 dotyczy wejścia w życie.

Art. 6 dotyczy adresatów.

¹² COM(2021) 802.

¹³ COM(2021) 558.

Wniosek

DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

zmieniająca dyrektywę (UE) 2018/2001 w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych, dyrektywę 2010/31/UE w sprawie charakterystyki energetycznej budynków i dyrektywę 2012/27/UE w sprawie efektywności energetycznej

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 192 ust. 1 i art. 194 ust. 2,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego¹⁴,

uwzględniając opinię Komitetu Regionów¹⁵,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W kontekście Europejskiego Zielonego Ładu¹⁶ w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1119¹⁷ ustanowiono cel, jakim jest osiągnięcie przez Unię neutralności klimatycznej w 2050 r., a także cel polegający na zmniejszeniu emisji gazów cieplarnianych o 55 % do 2030 r. Wymaga to transformacji energetycznej i znacznego zwiększenia udziału odnawialnych źródeł energii w zintegrowanym systemie energetycznym.
- (2) Energia odnawialna odgrywa kluczową rolę w realizacji tych celów, zważywszy na fakt, że sektor energetyczny odpowiada obecnie za ponad 75 % całkowitych emisji gazów cieplarnianych w Unii. Dzięki ograniczaniu wspomnianych emisji gazów cieplarnianych energia odnawialna wnosi również wkład w przewyżczanie wyzwań środowiskowych, takich jak utrata różnorodności biologicznej, oraz w ograniczanie zanieczyszczeń, zgodnie z celami planu działania na rzecz eliminacji zanieczyszczeń.
- (3) W dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001¹⁸ ustanowiono wiążący cel dotyczący osiągnięcia co najmniej 32 % udziału energii ze źródeł

¹⁴ Dz.U. C [...] z [...], s. [...].

¹⁵ Dz.U. C [...] z [...], s. [...].

¹⁶ Komunikat Komisji pt. „Europejski Zielony Ład”, COM(2019) 640 final.

¹⁷ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1119 z dnia 30 czerwca 2021 r. w sprawie ustanowienia ram na potrzeby osiągnięcia neutralności klimatycznej i zmiany rozporządzeń (WE) nr 401/2009 i (UE) 2018/1999 (Europejskie prawo o klimacie) (Dz.U. L 243 z 9.7.2021, s. 1).

¹⁸ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych, Dz.U. L 328 z 21.12.2018, s. 82.

odnawialnych w końcowym zużyciu energii brutto na poziomie Unii do 2030 r. W ramach planu w zakresie celów klimatycznych¹⁹ udział energii odnawialnej w zużyciu energii końcowej brutto musiałby zwiększyć się do 40 % do 2030 r., aby można było osiągnąć unijny cel dotyczący redukcji emisji gazów cieplarnianych²⁰. W tym kontekście Komisja zaproponowała w lipcu 2021 r., w ramach pakietu dotyczącego Europejskiego Zielonego Ładu, podwojenie udziału energii odnawialnej w koszyku energetycznym w 2030 r. w porównaniu z rokiem 2020, tak aby wynosił on co najmniej 40 %. W komunikacie w sprawie REPowerEU²¹ przedstawiono plan uniezależnienia UE od rosyjskich paliw kopalnych na długo przed końcem obecnego dziesięciolecia. W komunikacie przewidziano skoncentrowanie działań na energii wiatrowej i słonecznej, zwiększenie średniego tempa wdrażania, a także dodatkowe zdolności w zakresie energii odnawialnej do 2030 r. w celu uwzględnienia większej produkcji wodoru odnawialnego. W komunikacie zachęca się również współprawodawców do rozważenia wyższej lub wcześniejszej realizacji celu w zakresie energii odnawialnej. W tym kontekście właściwe jest zwiększenie unijnego celu w zakresie energii odnawialnej do 45 %, aby znacznie podnieść obecne tempo wdrażania energii odnawialnej, a tym samym przyspieszyć stopniowe uniezależnianie się UE od importu energii, zwiększając dostępność przystępnej cenowo, bezpiecznej i zrównoważonej energii w Unii.

- (4) Długotrwałe procedury administracyjne stanowią jedną z kluczowych barier dla inwestycji w odnawialne źródła energii i związaną z nimi infrastrukturę. Bariery te obejmują: złożoność obowiązujących przepisów dotyczących wyboru lokalizacji i administracyjnych pozwoleń na realizację projektów, złożoność i czas trwania oceny oddziaływania projektów na środowisko, kwestie związane z podłączeniem do sieci, ograniczenia w dostosowywaniu specyfikacji technologicznych w trakcie procedury wydawania zezwoleń lub problemy kadrowe organów wydających zezwolenia lub operatorów sieci. W celu przyspieszenia tempa wdrażania projektów dotyczących energii odnawialnej konieczne jest przyjęcie zasad, które uprościłyby i skróciły realizację procesów wydawania zezwoleń.
- (5) Dyrektywa (UE) 2018/2001 upraszcza wymogi w celu skrócenia procedur administracyjnych w zakresie wydawania pozwoleń dla elektrowni wykorzystujących energię odnawialną poprzez wprowadzenie zasad dotyczących organizacji i maksymalnego czasu trwania administracyjnej części procesu wydawania zezwoleń dla projektów dotyczących energii odnawialnej, obejmujących wszelkie odpowiednie zezwolenia na budowę, rozbudowę źródła energii i eksploatację obiektów oraz na ich podłączenie do sieci.
- (6) Konieczne jest dalsze uproszczenie i skrócenie administracyjnych procesów wydawania zezwoleń w sposób skoordynowany i zharmonizowany, aby zapewnić osiągnięcie przez Unię ambitnych celów na 2030 r. w dziedzinie klimatu i energii oraz celu neutralności klimatycznej do 2050 r., przy jednoczesnym uwzględnieniu zasady „nie szkodzić” Europejskiego Zielonego Ładu. Wprowadzenie krótszych i jasno określonych terminów podejmowania decyzji przez organy właściwe do wydawania zezwoleń na instalacje energii odnawialnej na podstawie kompletnego wniosku

¹⁹ Komunikat Komisji pt. „Ambitniejszy cel klimatyczny Europy do 2030 r. Inwestowanie w przyszłość neutralną dla klimatu z korzyścią dla obywateli”, COM(2020) 562 final z 17.9.2020.

²⁰ Pkt 3 komunikatu Komisji COM(2020) 562.

²¹ „REPowerEU: Wspólne europejskie działania w kierunku bezpiecznej i zrównoważonej energii po przystępnej cenie”, COM(2022) 108 final („komunikat w sprawie REPowerEU”).

przyspieszy wdrażanie projektów dotyczących energii odnawialnej. Należy jednak dokonać rozróżnienia pomiędzy projektami na obszarach szczególnie odpowiednich do realizowania projektów dotyczących energii odnawialnej, w przypadku których terminy mogą być szczególnie skrócone (obszary docelowe energii odnawialnej), a projektami zlokalizowanymi poza tymi obszarami.

- (7) Niektóre z najczęstszych problemów, z jakimi mają do czynienia realizatorzy projektów dotyczących energii odnawialnej, związane są z procedurami ustanowionymi na szczeblu krajowym lub regionalnym w celu oceny oddziaływania proponowanych projektów na środowisko. W związku z tym należy usprawnić niektóre związane z ochroną środowiska aspekty procedur i procesów wydawania zezwoleń w związku z projektami dotyczącymi energii odnawialnej.
- (8) Prowadzone przez państwa członkowskie planowanie strategiczne może wspierać szybsze wdrażanie projektów dotyczących energii odnawialnej. Państwa członkowskie powinny określić obszary lądowe i morskie niezbędne do instalacji elektrowni produkujących energię ze źródeł odnawialnych, aby wnieść swój krajowy wkład w realizację zrewidowanego celu na 2030 r. w zakresie energii odnawialnej, określonego w art. 3 ust. 1 dyrektywy (UE) 2018/2001. Obszary te powinny odzwierciedlać ich szacunkowe trajektorie i całkowitą planowaną moc zainstalowaną oraz powinny być wyodrębnione według technologii energii odnawialnej przedstawionej w zaktualizowanych krajowych planach w dziedzinie energii i klimatu państw członkowskich zgodnie z art. 14 rozporządzenia (UE) 2018/1999. Przy wyodrębnianiu wymaganych obszarów lądowych i morskich należy wziąć pod uwagę: dostępność zasobów energii odnawialnej oraz potencjał różnych obszarów lądowych i morskich w zakresie produkcji energii odnawialnej z wykorzystaniem poszczególnych technologii, przewidywane zapotrzebowanie na energię ogółem oraz w różnych regionach państwa członkowskiego, a także dostępność powiązanej infrastruktury sieciowej, obiektów magazynowania i innych narzędzi zapewniających elastyczność, mając na uwadze zdolność potrzebną do obsługi rosnącej ilości energii odnawialnej.
- (9) Państwa członkowskie powinny wyznaczyć jako obszary docelowe energii odnawialnej te obszary, które są szczególnie odpowiednie do realizacji projektów dotyczących energii odnawialnej, z rozróżnieniem na poszczególne technologie, i na których nie przewiduje się znaczącego oddziaływania na środowisko naturalne w związku z wdrażaniem określonego rodzaju odnawialnych źródeł energii. Wyznaczając obszary docelowe energii odnawialnej, państwa członkowskie powinny w miarę możliwości unikać obszarów chronionych i rozważyć plany odbudowy zasobów przyrodniczych. Państwa członkowskie mogą wyznaczyć obszary docelowe energii odnawialnej właściwe dla jednego rodzaju lub kilku rodzajów elektrowni wykorzystujących energię odnawialną i powinny wskazać rodzaj lub rodzaje energii odnawialnej, które mogą być wytwarzane w każdym obszarze docelowym pod względem odnawialnych źródeł energii.
- (10) W dyrektywie 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady²² ustanowiono oceny oddziaływania na środowisko jako ważne narzędzie służące do uwzględniania aspektów środowiskowych w procesie przygotowywania i przyjmowania planów i programów. W celu wyznaczenia obszarów docelowych energii odnawialnej państwa

²² Dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko.

członkowskie powinny przygotować plan lub plany obejmujące identyfikację obszarów oraz obowiązujące zasady i środki łagodzące dla projektów zlokalizowanych na każdym z obszarów docelowych. Państwa członkowskie mogą przygotować jeden plan dla wszystkich obszarów docelowych energii odnawialnej oraz dla technologii z nimi związanych lub plany dla poszczególnych technologii, określające jeden lub więcej obszarów docelowych energii odnawialnej. Każdy plan powinien podlegać ocenie oddziaływania na środowisko, przeprowadzonej zgodnie z warunkami określonymi w dyrektywie 2001/42/WE, w celu oceny wpływu każdej technologii energii odnawialnej na odpowiednie obszary wyznaczone w takim planie. Przeprowadzenie w tym celu oceny oddziaływania na środowisko zgodnie z dyrektywą 2001/42/WE pozwoliłoby państwom członkowskim na bardziej zintegrowane i skuteczne podejście do planowania oraz na uwzględnienie aspektów środowiskowych na wczesnym etapie procesu planowania na poziomie strategicznym. Przyczyniłoby się to do szybszego i sprawniejszego wdrażania różnych odnawialnych źródeł energii, przy jednoczesnym zminimalizowaniu negatywnego oddziaływania tych projektów na środowisko.

- (11) Po przyjęciu planu lub planów wyznaczających obszary docelowe energii odnawialnej państwa członkowskie powinny monitorować znaczące skutki dla środowiska wynikające z realizacji planów i programów, między innymi w celu zidentyfikowania na wczesnym etapie nieprzewidzianych niekorzystnych skutków oraz umożliwienia podjęcia odpowiednich działań naprawczych, zgodnie z dyrektywą 2001/42/WE.
- (12) W stosownych przypadkach nadal mają zastosowanie postanowienia Konwencji Europejskiej Komisji Gospodarczej ONZ (EKG ONZ) o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska²³ (zwanej dalej „konwencją z Aarhus”) dotyczące dostępu do informacji, udziału społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępu do wymiaru sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska, w szczególności postanowienia dotyczące udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości.
- (13) Wyznaczenie obszarów docelowych energii odnawialnej powinno mieć na celu zapewnienie, aby produkcja energii odnawialnej z tych obszarów, wraz z istniejącymi elektrowniami wykorzystującymi energię odnawialną, przyszłymi elektrowniami wykorzystującymi energię odnawialną poza takimi obszarami oraz mechanizmami współpracy, była wystarczająca do osiągnięcia wkładu państw członkowskich w realizację unijnego celu w zakresie energii odnawialnej określonego w art. 3 ust. 1 dyrektywy (UE) 2018/2001.
- (14) Na wyznaczonych obszarach docelowych energii odnawialnej projekty dotyczące energii odnawialnej, które są zgodne z zasadami i środkami określonymi w planie lub planach przygotowanych przez państwa członkowskie, powinny korzystać z domniemania, że nie będą miały znaczącego wpływu na środowisko. W związku z tym należy przewidzieć zwolnienie z konieczności przeprowadzania specjalnej oceny oddziaływania na środowisko na poziomie projektu w rozumieniu dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE²⁴, z wyjątkiem projektów, które mogą

²³ Decyzja Rady 2005/370/WE z dnia 17 lutego 2005 r. w sprawie zawarcia w imieniu Wspólnoty Europejskiej Konwencji o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska (Dz.U. L 124 z 17.5.2005, s. 1).

²⁴ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko.

powodować znaczące skutki dla środowiska w innym państwie członkowskim, lub w przypadku gdy zażąda tego państwo członkowskie, które może zostać znacząco dotknięte skutkami projektu. Zobowiązania wynikające z Konwencji EKG ONZ z Espoo o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym z 25 lutego 1991 r. powinny nadal mieć zastosowanie do państw członkowskich, jeżeli projekt może spowodować znaczące oddziaływanie transgraniczne w państwie trzecim.

- (15) Wyznaczenie obszarów docelowych energii odnawialnej powinno umożliwiać elektrowniom wykorzystującym energię odnawialną, ich podłączeniu do sieci oraz położonym na tych obszarach obiektom magazynowania czerpanie korzyści z przewidywalności i usprawnionych procedur administracyjnych. W szczególności projekty zlokalizowane na obszarach docelowych energii odnawialnej powinny korzystać z przyspieszonych procedur administracyjnych, w tym z milczącej zgody w przypadku braku odpowiedzi właściwego organu na dany krok administracyjny w ustalonym terminie, chyba że dany projekt podlega ocenie oddziaływania na środowisko. Projekty te powinny także czerpać korzyść z jasno określonych terminów i pewności prawa co do oczekiwanego wyniku procedury. Po złożeniu wniosku dotyczącego projektów na obszarze docelowym energii odnawialnej państwa członkowskie powinny przeprowadzić szybką kontrolę takich wniosków w celu ustalenia, czy którykolwiek z takich projektów może z dużym prawdopodobieństwem spowodować znaczące nieprzewidziane niekorzystne skutki, biorąc pod uwagę wrażliwość środowiskową obszaru geograficznego, na którym są zlokalizowane, które to skutki nie zostały zidentyfikowane podczas oceny oddziaływania na środowisko planu lub planów wyznaczających obszary docelowe energii odnawialnej, przeprowadzonej zgodnie z dyrektywą 2001/42/WE. Wszystkie projekty zlokalizowane na obszarach docelowych energii odnawialnej powinny się uznać za zatwierdzone po zakończeniu takiego procesu kontroli. Jedynie w przypadku, gdy państwa członkowskie dysponują wyraźnymi dowodami pozwalającymi uznać, że istnieje duże prawdopodobieństwo, iż dany projekt może spowodować takie znaczące nieprzewidziane niekorzystne skutki, państwa członkowskie powinny mieć możliwość, po uzasadnieniu takiej decyzji, poddania tego rodzaju projektu ocenie oddziaływania na środowisko zgodnie z dyrektywą 2011/92/WE i, w stosownych przypadkach, z dyrektywą 92/43/EWG²⁵. Biorąc pod uwagę potrzebę przyspieszenia wdrażania odnawialnych źródeł energii, ocena taka powinna zostać przeprowadzona w ciągu sześciu miesięcy.
- (16) Ze względu na potrzebę przyspieszenia wdrażania odnawialnych źródeł energii wyznaczenie obszarów docelowych energii odnawialnej nie powinno uniemożliwiać trwającej i przyszłej instalacji projektów dotyczących energii odnawialnej na wszystkich obszarach dostępnych do celów związanych z wykorzystaniem energii odnawialnej. Projekty takie powinny nadal być objęte obowiązkiem przeprowadzenia specjalnej oceny oddziaływania na środowisko zgodnie z dyrektywą 2001/92/UE i być objęte procedurami przewidzianymi dla projektów dotyczących energii odnawialnej zlokalizowanych poza obszarami docelowymi. Aby przyspieszyć wydawanie zezwoleń na skalę niezbędną do osiągnięcia celu w zakresie energii odnawialnej określonego w dyrektywie (UE) 2018/2001, należy również uprościć i usprawnić procedury mające zastosowanie do projektów poza obszarami docelowymi,

²⁵ Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz.U. L 206 z 22.7.1992).

wprowadzając jasne maksymalne terminy dla wszystkich etapów procedury, w tym dla specjalnych ocen oddziaływania na środowisko w odniesieniu do każdego projektu.

- (17) Wielorakie wykorzystanie przestrzeni na potrzeby produkcji energii odnawialnej oraz inne sposoby wykorzystania gruntów (takie jak produkcja żywności bądź ochrona przyrody lub odbudowa zasobów przyrodniczych) zmniejszają ograniczenia związane z użytkowaniem gruntów i mórz. W tym kontekście planowanie przestrzenne stanowi ważne narzędzie identyfikacji synergii w zakresie użytkowania gruntów na wczesnym etapie i sterowania takimi synergiami. Państwa członkowskie powinny badać i umożliwiać wielorakie sposoby wykorzystania obszarów zidentyfikowanych w wyniku przyjętych środków planowania przestrzennego oraz sprzyjać im.
- (18) Budowa i eksploatacja elektrowni wykorzystujących energię odnawialną może prowadzić do sporadycznego zabijania lub niepokojenia ptaków i innych gatunków chronionych na mocy dyrektywy 92/43/EWG lub dyrektywy 2009/147/WE²⁶. Takie zabijanie lub niepokojenie nie będzie jednak uważane za celowe w rozumieniu tych dyrektyw, jeśli w trakcie budowy i eksploatacji przedsięwzięcia zastosowano odpowiednie środki łagodzące w celu uniknięcia kolizji lub zapobieżenia niepokojeniu oraz jeśli przeprowadzono odpowiedni monitoring w celu oceny skuteczności takich środków, a także – w świetle zebranych informacji – zastosowano dalsze środki wymagane do zapewnienia braku znaczącego negatywnego wpływu na populację danego gatunku.
- (19) Oprócz instalowania nowych elektrowni wykorzystujących energię odnawialną do osiągnięcia celów w zakresie energii odnawialnej może w znacznym stopniu przyczynić się również rozbudowa źródła energii w ramach istniejących elektrowni wykorzystujących energię odnawialną. Ponieważ zazwyczaj istniejące elektrownie wykorzystujące energię odnawialną instalowano w miejscach o znacznym potencjale zasobów energii odnawialnej, rozbudowa źródła energii może zapewnić dalsze wykorzystanie tych miejsc, zmniejszając jednocześnie potrzebę wyznaczania nowych terenów pod projekty dotyczące energii odnawialnej. Rozbudowa źródła energii wiąże się z dodatkowymi korzyściami, takimi jak istniejące podłączenie do sieci, prawdopodobnie wyższy stopień akceptacji społecznej oraz wiedza na temat oddziaływania na środowisko. Rozbudowa źródła energii w ramach projektów dotyczących energii odnawialnej pociąga za sobą w różnym stopniu zmiany w istniejących projektach lub ich rozszerzenie. Proces wydawania zezwoleń, w tym oceny oddziaływania na środowisko i kontrola wpływu na środowisko, na rozbudowę źródła energii w ramach projektów dotyczących energii odnawialnej powinien ograniczać się do potencjalnych skutków wynikających ze zmiany lub rozszerzenia w porównaniu z pierwotnym projektem.
- (20) W dyrektywie (UE) 2018/2001 wprowadza się uproszczone procedury wydawania zezwoleń na rozbudowę źródła energii. Aby odpowiedzieć na rosnące zapotrzebowanie na rozbudowę źródła energii w ramach istniejących elektrowni wykorzystujących energię odnawialną i w pełni wykorzystać płynące z niej korzyści, należy ustanowić jeszcze krótszą procedurę dla rozbudowy elektrowni wykorzystujących energię ze źródeł odnawialnych zlokalizowanych na obszarach docelowych, w tym krótszą procedurę kontrolną. W przypadku rozbudowy źródła

²⁶ Dyrektywa 2009/147/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dz.U. L 20 z 26.1.2010, s. 7).

energii w ramach istniejących elektrowni wykorzystujących energię odnawialną znajdujących się poza obszarami docelowymi państwa członkowskie powinny zapewnić uproszczony i szybki proces wydawania zezwoleń, która nie powinna trwać dłużej niż jeden rok, uwzględniając przy tym zasadę „nie szkodzić” wynikającą z Europejskiego Zielonego Ładu.

- (21) Instalacja urządzeń wykorzystujących energię słoneczną, wraz z powiązaniem z nimi położonymi na tym samym obszarze magazynami i podłączeniami do sieci, w istniejących lub przyszłych strukturach stworzonych do celów innych niż produkcja energii słonecznej, takich jak dachy, parkingi, drogi i tory kolejowe, z wyłączeniem sztucznych powierzchni wodnych, zazwyczaj nie budzi obaw związanych z konkurencyjnymi sposobami wykorzystania przestrzeni lub oddziaływaniem na środowisko. W przypadku tych instalacji można zatem korzystać z krótszych procedur wydawania zezwoleń.
- (22) Odnawialne źródła energii mają zasadnicze znaczenie dla przeciwdziałania zmianom klimatu, obniżenia cen energii, zmniejszenia uzależnienia Unii od paliw kopalnych oraz zapewnienia bezpieczeństwa dostaw do Unii. Na potrzeby odpowiednich przepisów Unii dotyczących ochrony środowiska, w ramach koniecznych indywidualnych ocen mających na celu stwierdzenie, czy dany obiekt służący do produkcji energii ze źródeł odnawialnych, jego podłączenie do sieci, sama sieć lub aktywa magazynowe stanowią w danym przypadku nadrzędny interes publiczny, państwa członkowskie powinny uznawać te obiekty i powiązaną z nimi infrastrukturę za obiekty leżące w nadrzędnym interesie publicznym oraz służące zdrowiu i bezpieczeństwu publicznemu, z wyjątkiem sytuacji, w których istnieją wyraźne dowody, że projekty te mają istotne niekorzystne skutki dla środowiska, których nie można złagodzić ani zrekompensować. Uznanie takich obiektów za leżące w nadrzędnym interesie publicznym oraz służące zdrowiu i bezpieczeństwu publicznemu pozwoliłoby na korzystanie z uproszczonej oceny w przypadku takich projektów.
- (23) W celu zapewnienia sprawnej i skutecznej realizacji przepisów ustanowionych w niniejszej dyrektywie Komisja wspiera państwa członkowskie za pośrednictwem Instrumentu Wsparcia Technicznego²⁷, zapewniając dostosowaną do potrzeb wiedzę fachową przy opracowywaniu i wdrażaniu reform, w tym reform zwiększających wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych, sprzyjających lepszej integracji systemów energetycznych, określając konkretne obszary szczególnie nadające się do instalacji elektrowni produkujących energię odnawialną oraz usprawniając ramy procesów zatwierdzania i wydawania zezwoleń w odniesieniu do elektrowni wykorzystujących energię odnawialną. Wsparcie techniczne obejmuje przykładowo wzmocnienie zdolności administracyjnych, harmonizację ram legislacyjnych oraz wymianę odpowiednich najlepszych praktyk.
- (24) Należy zatem odpowiednio zmienić dyrektywę (UE) 2018/2001.
- (25) Istnieje pilna potrzeba zmniejszenia zależności od paliw kopalnych w budynkach oraz przyspieszenia wysiłków na rzecz obniżenia emisyjności i elektryfikacji zużycia przez nie energii. Aby umożliwić opłacalną instalację technologii słonecznych na późniejszym etapie, wszystkie nowe budynki powinny być „gotowe do wykorzystania energii słonecznej”, tj. zaprojektowane w taki sposób, aby zoptymalizować ich

²⁷ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/240 z dnia 10 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument Wsparcia Technicznego.

potencjał w zakresie wytwarzania energii słonecznej na podstawie natężenia promieniowania słonecznego w danym miejscu, co umożliwi owocną instalację technologii słonecznych bez kosztownych interwencji strukturalnych. Ponadto państwa członkowskie powinny zapewnić montowanie odpowiednich instalacji słonecznych na nowych budynkach, zarówno mieszkalnych, jak i niemieszkalnych, oraz na istniejących budynkach niemieszkalnych. Wykorzystanie energii słonecznej na dużą skalę w budynkach przyczyniłoby się w znacznym stopniu do skuteczniejszej ochrony konsumentów przed rosnącymi i niestabilnymi cenami paliw kopalnych, ograniczyłoby narażenie szczególnie wrażliwych obywateli na wysokie koszty energii i przyniosłoby szerszej zakrojone korzyści środowiskowe, gospodarcze i społeczne. W celu skutecznego wykorzystania potencjału instalacji słonecznych na budynkach państwa członkowskie powinny określić kryteria montowania instalacji słonecznych na budynkach oraz ewentualne zwolnienia z tego obowiązku, zgodnie z ocenionym potencjałem technicznym i ekonomicznym instalacji energii słonecznej oraz charakterystyką budynków objętych tym obowiązkiem.

- (26) Należy zatem odpowiednio zmienić dyrektywę 2010/31/UE.
- (27) Efektywność energetyczna jest kluczowym obszarem działania, bez którego nie można osiągnąć niezależności od paliw kopalnych i importu energii z Rosji oraz pełnej dekarbonizacji gospodarki Unii. Konieczność uwzględnienia możliwości racjonalnego pod względem kosztów oszczędzania energii doprowadziła do obecnej polityki Unii w zakresie efektywności energetycznej. W grudniu 2018 r. do pakietu „Czysta energia dla wszystkich Europejczyków” włączono nowy główny cel Unii w zakresie efektywności energetycznej na 2030 r. wynoszący co najmniej 32,5 % (w porównaniu z przewidywanym zużyciem energii w 2030 r.). Aby zwiększyć niezależność i odporność oraz osiągnąć ambitniejsze cele klimatyczne, należy jeszcze bardziej poprawić efektywność energetyczną do co najmniej 39 % w przypadku energii końcowej i do 41,5 % w przypadku energii pierwotnej, na podstawie prognoz na rok 2030 zawartych w scenariuszu odniesienia z 2007 r.
- (28) Zmiana metodyki obliczania bilansu energetycznego przez Eurostat oraz poprawa w kolejnych prognozach modelowania wymagają jednak zmiany poziomu bazowego. W związku z tym, stosując to samo podejście do określenia celu, tj. porównując go z przyszłymi prognozami bazowymi, należy ustalić poziom ambicji unijnego celu w zakresie efektywności energetycznej na 2030 r. w porównaniu z prognozami na rok 2030 zawartymi w scenariuszu odniesienia z 2020 r., które odzwierciedlają wkłady poszczególnych państw wynikające z krajowych planach w dziedzinie energii i klimatu. W związku z tym zaktualizowanym poziomem bazowym Unia będzie musiała jeszcze bardziej zwiększyć swoje ambicje w zakresie efektywności energetycznej o co najmniej 13 % w 2030 r. w porównaniu z poziomem wysiłków założonym w scenariuszu odniesienia z 2020 r. Ten nowy sposób wyrażania poziomu ambicji dotyczącego celów Unii pozostaje bez wpływu na rzeczywisty poziom niezbędnych wysiłków.
- (29) Należy zatem odpowiednio zmienić dyrektywę 2012/27/UE.
- (30) Ponieważ cel niniejszej dyrektywy, a mianowicie zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych, zależności energetycznej i cen energii, nie może zostać osiągnięty w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast ze względu na skalę działania możliwe jest lepsze jego osiągnięcie na poziomie Unii, Unia może podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii

Europejskiej. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule niniejsza dyrektywa nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tego celu.

- (31) Zgodnie ze wspólną deklaracją polityczną z dnia 28 września 2011 r. państw członkowskich i Komisji dotyczącą dokumentów wyjaśniających²⁸ państwa członkowskie zobowiązały się do złożenia, w uzasadnionych przypadkach, wraz z powiadomieniem o środkach transpozycji, przynajmniej jednego dokumentu wyjaśniającego związku między elementami dyrektywy a odpowiadającymi im częściami krajowych instrumentów transpozycyjnych. W odniesieniu do niniejszej dyrektywy ustawodawca uznaje, że przekazanie takich dokumentów jest uzasadnione, w szczególności w następstwie wyroku Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości w sprawie Komisja/Belgia²⁹ (sprawa C-543/17),

PRZYJMUJĄ NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

Artykuł 1

Zmiany w dyrektywie (UE) 2018/2001

W dyrektywie (UE) 2018/2001 wprowadza się następujące zmiany:

- (1) w art. 2 dodaje się punkt w brzmieniu:
„9a) »obszar docelowy energii odnawialnej« oznacza określone miejsce na lądzie lub na morzu, które zostało wyznaczone przez państwo członkowskie jako szczególnie odpowiednie do instalacji obiektów służących do produkcji energii ze źródeł odnawialnych innych niż obiekty energetycznego spalania biomasy;”;
- (2) art. 3 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
„1. Państwa członkowskie wspólnie zapewniają, aby udział energii ze źródeł odnawialnych w Unii w końcowym zużyciu energii brutto w 2030 r. wynosił co najmniej 45 %.”;
- (3) w art. 15 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:
„2a. Państwa członkowskie wspierają testowanie nowych technologii energii odnawialnej w projektach pilotażowych w warunkach rzeczywistych, przez ograniczony okres czasu, zgodnie z obowiązującymi przepisami UE i przy zastosowaniu odpowiednich zabezpieczeń w celu zapewnienia bezpiecznego działania systemu elektroenergetycznego i uniknięcia nieproporcjonalnego wpływu na funkcjonowanie rynku wewnętrznego, pod nadzorem właściwego organu.”;
- (4) dodaje się art. 15b w brzmieniu:

„Artykuł 15b

Mapowanie obszarów niezbędnych do wniesienia krajowych wkładów w realizację celu w zakresie OZE na 2030 r.

- (1) Do dnia [1 rok po wejściu w życie] r. państwa członkowskie określą obszary lądowe i morskie niezbędne do instalacji elektrowni produkujących energię ze źródeł odnawialnych, które są wymagane do wniesienia krajowego wkładu w realizację celu dotyczącego energii odnawialnej na 2030 r. zgodnie z art. 3 niniejszej dyrektywy. Obszary te są współmierne do szacunkowych trajektorii

²⁸ Dz.U. C 369 z 17.12.2011, s. 14.

²⁹ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 8 lipca 2019 r., Komisja/Belgia, C-543/17, ECLI: EU: C:2019:573.

i całkowitej planowanej mocy zainstalowanej według technologii energii odnawialnej przedstawionej w krajowych planach w dziedzinie energii i klimatu państw członkowskich, zaktualizowanych zgodnie z art. 14 rozporządzenia (UE) 2018/1999.

- (2) Przy określaniu obszarów, o których mowa w ust. 1, państwa członkowskie biorą pod uwagę:
 - (a) dostępność zasobów energii odnawialnej oraz potencjał produkcji energii odnawialnej w poszczególnych technologiach na obszarach lądowych i morskich;
 - (b) przewidywane zapotrzebowanie na energię;
 - (c) dostępność odpowiedniej infrastruktury sieciowej, magazynów i innych narzędzi elastyczności lub możliwości stworzenia tego rodzaju infrastruktury sieciowej i magazynowania.
- (3) Państwa członkowskie sprzyjają wielorakim sposobom wykorzystania obszarów określonych w wyniku zastosowania obowiązku, o którym mowa w ust. 1.”;
- (5) dodaje się art. 15c w brzmieniu:

„Artykuł 15c

Obszary docelowe energii odnawialnej

- (1) Do dnia [2 lata po wejściu w życie] r. państwa członkowskie przyjmą plan lub plany, w których wyznaczają obszary docelowe energii odnawialnej na obszarach, o których mowa w art. 15b ust. 1, w odniesieniu do co najmniej jednego rodzaju odnawialnych źródeł energii. W ramach tego planu lub tych planów państwa członkowskie:
 - (a) wyznaczają wystarczająco jednorodne obszary lądowe i morskie, na których nie przewiduje się znaczącego oddziaływania na środowisko zastosowania określonego rodzaju lub rodzajów energii odnawialnej, biorąc pod uwagę specyfikę wybranego terytorium. Czyniąc to, państwa członkowskie:
 - priorytetowo traktują powierzchnie sztuczne i zabudowane, takie jak dachy, obszary infrastruktury transportowej, parkingi, składowiska odpadów, tereny przemysłowe, kopalnie, sztuczne zbiorniki wód śródlądowych, sztuczne jeziora lub sztuczne rezerwuary oraz, w stosownych przypadkach, oczyszczalnie ścieków komunalnych, a także tereny zdegradowane nienadające się do wykorzystania w rolnictwie;
 - wyłączają obszary Natura 2000 oraz parki i rezerваты przyrody, zidentyfikowane szlaki migracyjne ptaków, a także inne obszary zidentyfikowane na podstawie map wrażliwości i narzędzi, o których mowa w następnym punkcie, z wyjątkiem sztucznych i zabudowanych powierzchni znajdujących się na tych obszarach, takich jak dachy, parkingi czy obszary infrastruktury transportowej;
 - wykorzystują wszystkie odpowiednie narzędzia i zbiory danych w celu identyfikacji obszarów, na których elektrownie

wykorzystujące energię odnawialną nie będą miały znaczącego oddziaływania na środowisko, łącznie ze sporządzeniem map wrażliwości dzikiej przyrody;

- (b) ustanawiają odpowiednie zasady dla wyznaczonych obszarów docelowych energii odnawialnej, w tym dotyczące środków łagodzących, jakie należy zastosować przy instalacji elektrowni wykorzystujących energię odnawialną, położonych na tym samym terenie obiektów magazynowania energii, a także aktywów niezbędnych do ich podłączenia do sieci, w celu uniknięcia lub, jeśli to niemożliwe, znacznego zmniejszenia negatywnego oddziaływania na środowisko, jakie może wystąpić. W razie potrzeby państwa członkowskie zapewniają stosowanie odpowiednich środków łagodzących, aby zapobiec sytuacjom opisanym w art. 6 ust. 2 i art. 12 ust. 1 dyrektywy 92/43/EWG, art. 5 dyrektywy 2009/147/EWG oraz art. 4 ust. 1 lit. a) ppkt (i) i (ii) dyrektywy 2000/60/WE. Zasady te są ukierunkowane na specyfikę każdego zidentyfikowanego obszaru docelowego energii odnawialnej, na technologię lub technologie energii odnawialnej, które mają być wdrożone w danym obszarze, oraz na zidentyfikowany wpływ na środowisko. Przestrzeganie tych zasad oraz wdrożenie odpowiednich środków łagodzących w ramach poszczególnych projektów spowoduje domniemanie, że projekty nie są niezgodne ze wspomnianymi wyżej przepisami, nie naruszając przepisów art. 16a ust. 4 i 5. W przypadku gdy nowe środki łagodzące mające na celu zapobieżenie w jak największym stopniu zabijaniu lub niepokojeniu gatunków chronionych na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG i dyrektywy 2009/147/EWG lub jakimkolwiek innemu wpływowi na środowisko nie zostały szeroko przebadane pod kątem ich skuteczności, państwa członkowskie mogą zezwolić na zastosowanie tych środków w odniesieniu do jednego projektu pilotażowego lub kilku projektów pilotażowych przez ograniczony okres, pod warunkiem że skuteczność takich środków jest ściśle monitorowana i niezwłocznie podjęte zostaną odpowiednie kroki, jeżeli nie okażą się one skuteczne.

Państwa członkowskie wyjaśniają w planie ocenę przeprowadzoną w celu zidentyfikowania każdego wyznaczonego obszaru docelowego na podstawie kryteriów określonych w lit. a) oraz określenia odpowiednich środków łagodzących.

- (2) Plan lub plany wyznaczające obszary docelowe energii odnawialnej podlegają przed ich przyjęciem ocenie oddziaływania na środowisko przeprowadzonej zgodnie z warunkami określonymi w dyrektywie 2001/42/WE, a w stosownych przypadkach – jeżeli obejmują one powierzchnie sztuczne i zabudowane znajdujące się na obszarach Natura 2000, które mogą mieć znaczący wpływ na te obszary – odpowiedniej ocenie zgodnie z art. 6 ust. 3 dyrektywy 92/43/EWG.
- (3) Plan lub plany wyznaczające obszary docelowe energii odnawialnej są podawane do wiadomości publicznej i podlegają okresowemu przeglądowi, co najmniej w kontekście aktualizacji krajowych planów w dziedzinie energii i klimatu zgodnie z art. 14 rozporządzenia (UE) 2018/1999.”;
- (6) art. 16 otrzymuje brzmienie:

Organizacja i główne zasady procesu wydawania zezwoleń

- (1) Proces wydawania zezwoleń obejmuje wszystkie stosowne zezwolenia administracyjne na budowę, rozbudowę źródła energii i eksploatację obiektów do celów produkcji energii ze źródeł odnawialnych, położonych na tym samym terenie obiektów magazynowania energii, a także aktywów niezbędnych do ich podłączenia do sieci, w tym zezwolenia na podłączenie do sieci i oceny oddziaływania na środowisko, jeżeli są one wymagane. Proces wydawania zezwoleń obejmuje wszystkie procedury od potwierdzenia ważności wniosku zgodnie z ust. 2 do przedstawienia ostatecznej decyzji w sprawie wyniku procedury przez odpowiedni organ lub odpowiednie organy.
- (2) Po upływie czasu nieprzekraczającego czternastu dni, w przypadku elektrowni znajdujących się na obszarach docelowych, oraz jednego miesiąca, w przypadku elektrowni poza obszarami docelowymi, od momentu otrzymania wniosku właściwy organ zatwierdza wniosek albo – jeżeli realizator projektu nie przesłał wszystkich informacji wymaganych do rozpatrzenia wniosku – wzywa realizatora projektu do przedstawienia pełnego wniosku w terminie czternastu dni od tego wezwania. Jeżeli realizator projektu nie przedstawi w tym terminie pełnego wniosku, właściwy organ może odrzucić wniosek z zachowaniem formy pisemnej. W przypadku odrzucenia właściwy organ uzasadnia swoją decyzję. Realizator projektu może złożyć nowy wniosek w dowolnym czasie po odrzuceniu pierwotnego wniosku. Datę potwierdzenia ważności wniosku przez właściwy organ uznaje się za moment rozpoczęcia procesu wydawania zezwoleń.
- (3) Państwa członkowskie tworzą lub wyznaczają jeden lub więcej punktów kontaktowych. Te punkty kontaktowe udzielają na żądanie wnioskodawcy wskazówek i wsparcia w trakcie przeprowadzania całego administracyjnego procesu składania wniosków o zezwolenie i wydawania zezwoleń. Wnioskodawca nie ma obowiązku kontaktowania się z więcej niż jednym punktem kontaktowym w trakcie całego procesu. Punkt kontaktowy ma za zadanie przeprowadzić wnioskodawcę przez administracyjny proces składania wniosków o zezwolenie – w tym przez etapy związane z ochroną środowiska – w przejrzysty sposób do momentu wydania przez odpowiedzialne organy jednej lub kilku decyzji na końcu procesu, udzielić mu wszelkich niezbędnych informacji i, w stosownych przypadkach, zapewnić udział innych organów administracyjnych. Punkt kontaktowy zapewnia przestrzeganie określonych w niniejszej dyrektywie terminów na przeprowadzenie procedur wydawania zezwoleń. Wnioskodawcom zezwala się na składanie stosownych dokumentów w formie cyfrowej. Do dnia [2 lata po wejściu w życie] r. państwa członkowskie zapewnią, aby wszystkie procedury przeprowadzono w formie elektronicznej.
- (4) Punkt kontaktowy udostępnia podręcznik procedur dla realizatorów projektów w zakresie elektrowni wytwarzających energię odnawialną i zamieszcza te informacje również w internecie, odnosząc się też osobno do projektów na małą skalę i projektów w zakresie prosumpcji energii odnawialnej. Informacje zamieszczone w internecie wskazują wnioskodawcom właściwy dla ich wniosku punkt kontaktowy. Jeśli państwo członkowskie posiada więcej niż jeden punkt kontaktowy, informacje zamieszczone w internecie wskazują wnioskodawcom właściwy dla ich wniosku punkt kontaktowy.

- (5) Państwa członkowskie zapewniają, by wnioskodawcy mieli łatwy dostęp do prostych procedur rozstrzygania sporów dotyczących procesu wydawania zezwoleń i wystawiania zezwoleń na budowę i eksploatację elektrowni wykorzystujących energię odnawialną, w tym – w stosownych przypadkach – do alternatywnych mechanizmów rozstrzygania sporów.
 - (6) Terminy ustanowione w art. 16a, 16b i 16c stosuje się bez uszczerbku dla odwołań sądowych, środków zaskarżenia i innych postępowań przed sądem lub trybunałem oraz alternatywnych mechanizmów rozstrzygania sporów, w tym postępowań skargowych, pozasądowych odwołań i środków zaskarżenia; terminy te mogą być przedłużone na okres trwania takich procedur.
 - (7) Państwa członkowskie zapewniają, aby odwołania administracyjne i sądowe w kontekście projektu dotyczącego budowy elektrowni wytwarzającej energię odnawialną lub jej podłączenia do sieci, w tym odwołania dotyczące aspektów środowiskowych, rozpatrywano w najszybszym trybie postępowania administracyjnego i sądowego dostępnym na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym.”;
- (7) dodaje się art. 16a w brzmieniu:

„Artykuł 16a

Proces wydawania zezwoleń na obszarach docelowych energii odnawialnej

- (1) Państwo członkowskie zapewniają, aby proces wydawania zezwoleń, o którym mowa w art. 16 ust. 1, nie trwał dłużej niż jeden rok w przypadku projektów realizowanych na obszarach docelowych energii odnawialnej. Jeżeli jest to należycie uzasadnione ze względu na wystąpienie nadzwyczajnych okoliczności, można przedłużyć ten okres jednego roku maksymalnie o trzy miesiące. W takim przypadku państwa członkowskie wyraźnie informują realizatora projektu o nadzwyczajnych okolicznościach uzasadniających przedłużenie tego terminu.
- (2) Proces wydawania zezwoleń w odniesieniu do rozbudowy źródła energii w elektrowniach oraz w odniesieniu do nowych instalacji o mocy elektrycznej poniżej 150 kW, położonych na tym samym terenie obiektów magazynowania energii, a także ich podłączenia do sieci, znajdujących się na obszarach docelowych energii odnawialnej, nie może trwać dłużej niż sześć miesięcy. Jeżeli jest to należycie uzasadnione ze względu na wystąpienie nadzwyczajnych okoliczności, na przykład w związku z nadrzędnymi względami bezpieczeństwa, gdy projekt rozbudowy źródła energii w istotny sposób wpływa na sieć lub pierwotną moc, wielkość lub wydajność instalacji, można przedłużyć ten okres jednego roku maksymalnie o trzy miesiące. Państwa członkowskie wyraźnie informują realizatora projektu o nadzwyczajnych okolicznościach uzasadniających przedłużenie tego terminu.
- (3) Nie naruszając przepisów ust. 4 i 5, na zasadzie odstępstwa od art. 4 ust. 2 dyrektywy 2011/92/UE oraz od pkt 3 lit. a), b), d), h) i i) oraz pkt 6 lit. c) osobno lub w związku z pkt 13 lit. a) załącznika II do tej dyrektywy w zakresie, w jakim odnosi się to do projektów dotyczących energii odnawialnej, nowe wnioski dotyczące elektrowni wykorzystujących energię odnawialną, z wyjątkiem obiektów spalania biomasy, w tym rozbudowy źródła energii elektrowni, na już wyznaczonych obszarach docelowych energii odnawialnej w odniesieniu do danej technologii, położone na tym samym

terenie obiekty magazynowania energii, a także ich podłączenia do sieci, zwalnia się z wymogu przeprowadzenia specjalnej oceny oddziaływania na środowisko przewidzianej w art. 2 ust. 1 dyrektywy 2011/92/UE, pod warunkiem że projekty te są zgodne z zasadami i środkami określonymi zgodnie z art. 15c ust. 1 lit. b). Przewidziane powyżej zwolnienie ze stosowania dyrektywy 2011/92/UE nie ma zastosowania do projektów, które mogą powodować znaczące skutki w środowisku innego państwa członkowskiego, lub na żądanie państwa członkowskiego, które może być dotknięte takimi skutkami, jak określono w art. 7 tejże dyrektywy.

Na zasadzie odstępstwa od art. 6 ust. 3 dyrektywy 92/43/EWG elektrownie, o których mowa w akapicie pierwszym, nie podlegają ocenie ich skutków dla obszarów Natura 2000.

- (4) Właściwe organy państw członkowskich przeprowadzają kontrolę wniosków, o których mowa w ust. 3. Celem takiej kontroli jest ustalenie, czy którykolwiek z takich projektów może z dużym prawdopodobieństwem spowodować znaczące nieprzewidziane niekorzystne skutki z uwagi na wrażliwość środowiskową obszarów geograficznych, na których są one zlokalizowane, których to skutków nie zidentyfikowano podczas oceny oddziaływania na środowisko planu lub planów wyznaczających obszary docelowe energii odnawialnej, przeprowadzonej zgodnie z dyrektywą 2001/42/WE oraz, w stosownych przypadkach, z dyrektywą 92/43/EWG. Kontrola przeprowadzona do celów rozbudowy źródła energii projektów ogranicza się do potencjalnych skutków wynikających ze zmiany lub rozszerzenia w porównaniu z pierwotnym projektem.

Do celów takiej kontroli realizator projektu przekazuje informacje dotyczące właściwości projektu i jego zgodności z przepisami i środkami wskazanymi zgodnie z art. 15c ust. 1 lit. b) i c) w odniesieniu do danego obszaru docelowego na temat wszelkich dodatkowych środków przyjętych w ramach projektu oraz na temat sposobu, w jaki w środkach tych uwzględniono wpływ na środowisko. Termin na ukończenie takiej kontroli upływa po 30 dniach od daty przedłożenia wniosków dotyczących nowych elektrowni wykorzystujących energię odnawialną, z wyjątkiem wniosków dotyczących instalacji o mocy elektrycznej poniżej 150 kW. W przypadku tego rodzaju instalacji i nowych wniosków o rozbudowę źródła energii w elektrowniach termin na ukończenie etapu kontroli wynosi 15 dni.

- (5) Po przeprowadzeniu kontroli wnioski, o których mowa w ust. 3, zostają zatwierdzone pod kątem środowiskowym bez konieczności wydania wyraźnej decyzji przez właściwy organ, chyba że właściwy organ przyjmie należycie umotywowaną i popartą wyraźnymi dowodami decyzję administracyjną, w której stwierdzi, że dany projekt może z dużym prawdopodobieństwem spowodować znaczące nieprzewidziane niekorzystne skutki ze względu na wrażliwość środowiskową obszaru geograficznego, na którym projekt jest zlokalizowany, których to skutków nie można złagodzić środkami określonymi w planie lub planach wyznaczających obszary docelowe lub proponowanymi przez realizatora projektu. Decyzję taką podaje się do wiadomości publicznej. Takie projekty podlegają ocenie zgodnie z dyrektywą 2011/92/WE oraz, w stosownych przypadkach, ocenie na podstawie art. 6 ust. 3 dyrektywy 92/43/EWG przeprowadzanej w terminie sześciu miesięcy od wydania decyzji dotyczącej kontroli.

- (6) W ramach procesu wydawania zezwoleń w odniesieniu do wniosków, o których mowa w ust. 1 i 2, brak odpowiedzi ze strony odpowiedniego organu administracji w ustalonym terminie uznaje się za zatwierdzenie danego etapu administracyjnego, z wyjątkiem przypadków, w których dany projekt podlega ocenie oddziaływania na środowisko zgodnie z ust. 5. Wszystkie wynikające z tego decyzje zostaną udostępnione publicznie.”;
- (8) dodaje się art. 16b w brzmieniu:

„Artykuł 16b

Proces wydawania zezwoleń na obszarach innych niż obszary docelowe energii odnawialnej

- (1) Państwa członkowskie zapewniają, aby proces wydawania zezwoleń, o którym mowa w art. 16 ust. 1, nie trwał dłużej niż dwa lata w przypadku projektów realizowanych poza obszarami docelowymi energii odnawialnej. Jeżeli jest to należycie uzasadnione ze względu na wystąpienie nadzwyczajnych okoliczności, można przedłużyć ten okres dwóch lat maksymalnie o trzy miesiące. W takim przypadku państwa członkowskie wyraźnie informują realizatora projektu o nadzwyczajnych okolicznościach uzasadniających przedłużenie tego terminu.
- (2) Ocenę środowiskową wymaganą zgodnie z dyrektywą 2011/92/UE lub dyrektywą 92/43/EWG przeprowadza się w toku pojedynczej procedury obejmującej wszystkie stosowne oceny danego projektu. Jeżeli jakkolwiek tego typu ocena oddziaływania na środowisko jest wymagana, właściwy organ – biorąc pod uwagę informacje przedstawione przez realizatora projektu – wydaje opinię na temat zakresu i poziomu szczegółowości informacji, jakie mają zostać uwzględnione przez realizatora projektu w sprawozdaniu z oceny oddziaływania na środowisko, którego zakresu nie można później rozszerzyć. W przypadku gdy w ramach konkretnych projektów przyjęto odpowiednie środki łagodzące, ewentualnego zabijania lub niepokojenia gatunków chronionych na mocy art. 12 ust. 1 dyrektywy 92/43/EWG i art. 5 dyrektywy 2009/147/WE nie uznaje się za celowe. W przypadku gdy nowe środki łagodzące mające na celu zapobieżenie w jak największym stopniu zabijaniu lub niepokojeniu gatunków chronionych na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG i dyrektywy 2009/147/WE lub jakimkolwiek innemu wpływowi na środowisko nie zostały szeroko przebadane pod kątem ich skuteczności, państwa członkowskie mogą zezwolić na zastosowanie tych środków w odniesieniu do jednego projektu pilotażowego lub kilku projektów pilotażowych przez ograniczony okres, pod warunkiem że skuteczność takich środków jest ściśle monitorowana i niezwłocznie podjęte zostaną odpowiednie kroki, jeżeli nie okażą się one skuteczne. Proces wydawania zezwoleń w odniesieniu do rozbudowy źródła energii w ramach projektów oraz w odniesieniu do nowych instalacji o mocy elektrycznej poniżej 150 kW, położonych na tym samym terenie obiektów magazynowania, a także ich podłączenia do sieci, znajdujących się poza obszarami docelowymi energii odnawialnej, nie może trwać dłużej niż jeden rok, co obejmuje ewentualne oceny środowiskowe wymagane zgodnie ze stosownymi przepisami. Jeżeli jest to należycie uzasadnione ze względu na wystąpienie nadzwyczajnych okoliczności, można przedłużyć taki okres jednego roku maksymalnie o trzy miesiące. Państwa członkowskie wyraźnie informują realizatorów projektów o nadzwyczajnych okolicznościach uzasadniających takie przedłużenie.

Państwa członkowskie ułatwiają rozbudowę źródła energii w ramach projektów zlokalizowanych poza obszarami docelowymi poprzez zapewnienie, aby – jeżeli ocena oddziaływania projektu na środowisko jest wymagana na mocy unijnych przepisów dotyczących środowiska – ocena ta ograniczała się do potencjalnych skutków wynikających ze zmiany lub rozszerzenia w porównaniu z pierwotnym projektem.”;

(9) dodaje się art. 16c w brzmieniu:

„Artykuł 16c

Proces wydawania zezwoleń na instalację urządzeń wykorzystujących energię słoneczną w sztucznych konstrukcjach

(1) Państwa członkowskie zapewniają, aby czas proces wydawania zezwoleń, o którym mowa w art. 16 ust. 1, w odniesieniu do instalacji urządzeń wykorzystujących energię słoneczną, w tym instalacji słonecznych zintegrowanych z budynkiem, w istniejących lub przyszłych sztucznych konstrukcjach, z wyjątkiem sztucznych powierzchni wodnych, nie trwał dłużej niż trzy miesiące, pod warunkiem że głównym przeznaczeniem takich konstrukcji nie jest wytwarzanie energii słonecznej. Na zasadzie odstępstwa od art. 4 ust. 2 dyrektywy 2011/92/UE oraz od pkt 3 lit. a) i b) osobno lub w związku z pkt 13 lit. a) załącznika II do tej dyrektywy, taką instalację urządzeń fotowoltaicznych zwalnia się w stosownych przypadkach z wymogu przeprowadzenia specjalnej oceny oddziaływania na środowisko przewidzianej w art. 2 ust. 1 dyrektywy 2011/92/UE.”;

(10) dodaje się art. 16d w brzmieniu:

„Artykuł 16d

Nadrzędny interes publiczny

Do dnia [trzy miesiące po wejściu w życie] r. państwa członkowskie zapewnią, aby w ramach procesu wydawania zezwoleń – do czasu osiągnięcia neutralności klimatycznej – planowanie, budowa i eksploatacja obiektów wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych, ich podłączenie sieci oraz sama sieć i magazyny energii były uznawane za leżące w nadrzędnym interesie publicznym oraz służące zdrowiu i bezpieczeństwu publicznemu przy wyważaniu interesów prawnych w indywidualnych przypadkach do celów art. 6 ust. 4 i art. 16 ust. 1 lit. c) dyrektywy 92/43/EWG, art. 4 ust. 7 dyrektywy 2000/60/WE i art. 9 ust. 1 lit. a) dyrektywy 2009/147/WE.”.

Artykuł 2

Zmiana dyrektywy 2010/31/UE

W dyrektywie 2010/31/UE wprowadza się następującą zmianę:

(1) dodaje się art. 9a w brzmieniu:

„Artykuł 9a

Energia słoneczna w budynkach

Państwa członkowskie zapewniają, aby wszystkie nowe budynki były projektowane w taki sposób, aby zoptymalizować ich potencjał w zakresie wytwarzania energii

słonecznej na podstawie natężenia promieniowania słonecznego w danym miejscu, co umożliwi późniejszą racjonalną pod względem kosztów instalację technologii słonecznych.

Państwa członkowskie zapewniają zamontowanie odpowiednich instalacji energii słonecznej:

- (a) do dnia 31 grudnia 2026 r. – na wszystkich nowych budynkach publicznych i komercyjnych o powierzchni użytkowej większej niż 250 m²;
- (b) do dnia 31 grudnia 2027 r. – na wszystkich istniejących budynkach publicznych i komercyjnych o powierzchni użytkowej większej niż 250 m² oraz
- (c) do dnia 31 grudnia 2029 r. – na wszystkich nowych budynkach mieszkalnych.

Państwa członkowskie określają na szczeblu krajowym – i podają do wiadomości publicznej – kryteria wypełnienia tych obowiązków w praktyce oraz ewentualnych zwolnień dla określonych rodzajów budynków, zgodnie z ocenionym potencjałem technicznym i ekonomicznym instalacji energii słonecznej oraz charakterystyką budynków objętych tym obowiązkiem.”.

Artykuł 3

Zmiana dyrektywy 2012/27/UE

W dyrektywie 2012/27/UE wprowadza się następującą zmianę:

- (1) art. 3 ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Państwa członkowskie wspólnie zapewniają zmniejszenie zużycia energii o co najmniej 13 % w 2030 r. w porównaniu z prognozami zawartymi w scenariuszu odniesienia z 2020 r., tak aby unijne zużycie energii końcowej nie przekraczało 750 Mtoe, a unijne zużycie energii pierwotnej nie przekraczało 980 Mtoe w 2030 r.”.

Artykuł 4

Transpozycja

- (1) Państwa członkowskie wprowadzają w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania art. 1 pkt 10 najpóźniej do dnia [trzy miesiące po wejściu w życie niniejszej dyrektywy] r.

Państwa członkowskie wprowadzają w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania art. 1 pkt 1, 2, 3, 4, 6, 8 i 9 oraz art. 3 najpóźniej do dnia [jeden rok po wejściu w życie niniejszej dyrektywy] r.

Państwa członkowskie wprowadzają w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania art. 1 pkt 5 i 7 oraz art. 2 najpóźniej do dnia [dwa lata po wejściu w życie niniejszej dyrektywy] r.

Niezwłocznie przekazują Komisji tekst tych przepisów.

Przepisy przyjęte przez państwa członkowskie zawierają odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. Metody dokonywania takiego odniesienia określone są przez państwa członkowskie.

- (2) Państwa członkowskie przekazują Komisji tekst podstawowych przepisów prawa krajowego, przyjętych w dziedzinie objętej niniejszą dyrektywą.

Artykuł 5
Wejście w życie

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie dwudziestego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Artykuł 6
Adresaci

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do państw członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia [...] r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego
Przewodnicząca

W imieniu Rady
Przewodniczący